

Õpipoisiõppe (töökohapõhine õppevorm) korralduse lähtekohad Räpina Aianduskoolis

1. Õpipoisiõppe sisu

Kutseõppeasutuse seadus

§ 28. Õppevormid

- (1) Õpe toimub statsionaarse või mittestatsionaarse õppe vormis.
- (2) Statsionaarse õppe puhul moodustab õpilase iseseisev töö vähem kui poole õppekavajärgsest õpingute mahust.
- (3) Mittestatsionaarse õppe puhul moodustab õpilase iseseisev töö üle poole õppekavajärgsest õpingute mahust.
- (4) Statsionaarne õpe jaguneb koolipõhiseks ja töökohapõhiseks õppevormiks.
- (6) Töökohapõhise õppevormi puhul on praktika osakaal vähemalt kaks kolmandikku õppekava mahust.

*Õpipoiss (või –tüdruk) õpib põhiosa ajast ettevõttes täites reaalseid tööülesandeid ning teenides omale töötasu ning andes ettevõttele toodangut / osutades teenust.
Koolis olles õpib õpipoiss eriala alusteadmisi ja põhilisi praktilisi oskusi.*

Ministri määrus “Töökohapõhise õppe rakendamise kord”

Põhipunktid

- Õpipoisiõppe toimub kutsekooli, õpilase ja praktikakoha kolmepoolses koostöös.
- Õpipoisiõppe toimub praktikakohas ja koolis nii kontaktõppe kui iseseisva tööna. Praktikakohas (ettevõttes) omandab õpilane õppekava reaalsed tööd tehes. Praktikast ülejäävas mahus toimub õpe koolis ning sel ajal õpilane ei täida tööülesandeid.
- Õpipoisiõppe rakendamise aluseks on kolmepoolne leping (nagu praktika puhulgi), mis sõlmitakse enne õpipoisiõppe algust ning milles lepatakse kokku täpsemas korralduses ning kõigi kolme osalise õigustes ja kohustustes.
- Enne lepingu sõlmimist tehakse selgeks, mida õppekavast saab omandada praktikakohas (ettevõttes) ja millised omandatakse koolis või teises praktikakohas.
- Õpipoisile määratakse nii koolipoolne juhendaja kui ka praktikakoha poolne juhendaja. Ühel praktikakohapoolsel juhendajal võib samaaegselt olla kuni neli õpipoissi.
- Kool tagab juhendajate ettevalmistuse lähtuvalt õpipoisiõppe spetsiifikast. Praktikakoht tagab juhendamiseks vajaliku töökorralduse.
- Praktikakoht (ettevõtte) maksab õpipoisile tehtava töö eest vähemalt miinimumpalka (selle aja eest mitte, mis õpipoiss on koolis). Kolmepoolses lepingus pole vaja palgatingimusi sätestada, kui ettevõtte ja õpipoisi vahel on sõlmitud tööleping.
- Riigi rahastatud õppe korral on kolmepoolses lepingus võimalik kokku leppida ettevõtte poolse juhendaja töö tasustamise kulude jaotus.

*Õpipoisiõppe toimub kolmepoolse lepingu alusel (õpipoiss, ettevõtte, kool).
Lepingus on kirjas osapoolte ülesanded ja vastutus, õppe- ja töökorraldus, töö üldine kirjeldus ning tasu maksmise tingimused.
Õpipoisile laienevad ettevõtte töökorralduse reeglid.
Õpipoisil on kaks juhendajat – põhijuhendaja ettevõttes ja koolipoolne juhendaja.*

2. Õppekavad

Tabel 1. Aianduskooli õppekavad (koostatud kehtivate kutsestandardite alusel)

Õppekava nimetus	Kutseõppeliik	Õppemaht ja nom. õppeaeg	Lõpetamisel saadav tunnistus ja kvalifikatsioon
1) Aednik	4. taseme kutseõpe	120 EKAP 2 aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 4. taseme kutseõppe läbimise kohta; Kutse "Aednik, tase 4"
2) Nooremaednik	3. taseme kutseõpe	60 EKAP 1 aasta	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 3. taseme kutseõppe läbimise kohta; Kutse "Nooremaednik, tase 3"
3) Abiaednik	2. taseme kutseõpe	120 EKAP 2(3) aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 2. taseme kutseõppe läbimise kohta; Kutse "Abiaednik, tase 2"
4) Maastikuehitaja	4. taseme kutseõpe	120 EKAP 2 aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 4. taseme kutseõppe läbimise kohta; Kutse "Maastikuehitaja, tase 4"
5) Noorem- maastikuehitaja	3. taseme kutseõpe	60 EKAP 1 aasta	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 3. taseme kutseõppe läbimise kohta; Kutse "Noorem-maastikuehitaja, tase 3"
6) Haljasalade hooldaja (maastikuehitaja osakutse) Vastuvõtt märtsis 2015	4. taseme kutseõpe	30 EKAP 0,75 aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 4. taseme kutseõppe läbimise kohta; Osakutse "Maastikuehitaja (osakutse haljasalade hooldaja), tase 4"
7) Sillutiste paigaldaja (maastikuehitaja osakutse) Vastuvõtt mais 2015	4. taseme kutseõpe	30 EKAP 0,5 aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 4. taseme kutseõppe läbimise kohta; Osakutse "Maastikuehitaja (osakutse sillutiste paigaldaja), tase 4"
8) Päärdeaedade ehitaja (maastikuehitaja osakutse) Vastuvõtt mais 2015	4. taseme kutseõpe	30 EKAP 0,5 aastat	Riiklik kutseõppeasutuse lõputunnistus 4. taseme kutseõppe läbimise kohta; Osakutse "Maastikuehitaja (osakutse piirdeaedade ehitaja), tase 4"

Õppekava ja selle läbimisel omandatavad kompetentsid ei sõltu õppevormist – nt koolis päevaõppes õppiv aednik ja õpipoisiõppes õppiv aednik peavad omandama samad teadmised ja oskused; lõpetades saavad nad ka ühesuguse tunnistuse.

Lisaks on võimalik koostada tööandjate vajadustest lähtuvaid õppekavu kutsestandardite "Meisteraednik, tase 5" ja "Vanem-maastikuehitaja, tase 5" alusel ning ka täiesti spetsiifilisi tasemeõppe ja kursuse õppekavu erinevatel kvalifikatsiooniraamistiku tasemetel.

3. Õppekorralduse alternatiivid

Üldpõhimõtted

- Praktilised oskused ja vilumus omandatakse ettevõttes tööülesandeid täites.
- Alusteadmised ja –oskused eriala teooriast, esmastest oskustest ja tööohutusest omandatakse koolis ja kooli poolt juhendatud iseseisva tööna.
- Erialased põhiteadmised ja –oskused ning spetsiifiline tööohutus omandatakse töökohas reaalseid tööülesandeid täites ning töökohapoolse juhendaja abil.
- Kooli- ja ettevõttepoolne juhendaja kohtuvad ja suhtlevad regulaarselt, et sättida õppeprotsessi, toetada õpipoissi ja lahendada muid jooksvaid küsimusi.
- Kompetentside (teadmised, oskused, hoiakud) omandatust tagasisidestatakse õpipoisile pidevalt ning hinnatakse nii koolis kui töökohal. Tagasisidestajateks/ Hindajateks on eelkõige õpipoisi mõlemad juhendajad koolist ja töökohast.
- Õpipoisile kehtivad ettevõtte töökorralduse reeglid, õigused ja kohustused nagu kõigile teistele ettevõtte töötajatele.
- Koolis toimub õpipoiste õpe rühmana, st et erinevate ettevõtete sama õppekava õpipoisid peaksid koolis käima samadel perioodidel.

Kuupõhine mudel

Õpipoiss on igas kuus ühe nädala koolis ning ülejäänud aja ettevõttes. Vastavalt kooli ja ettevõtte kokkuleppele võib õppe alguses ette näha pikemaid/tihedamaid koolis õppimise perioode (et tagada minimaalne vajalik ettevalmistus reaalse tööülesannete täitmiseks töökohapoolse juhendaja abil).

Sellisel puhul on üle Eesti asuvatel õpipoistel võimalik tulla koolis toimuvaks õppeperioodiks ka Räpinasse (majutus ühiselamus, toitlustus jne).

Nädalapõhine mudel

Õpipoiss on iga nädal 1-2 päeva koolis ning 3-4 päeva ettevõttes. Vastavalt kooli ja ettevõtte kokkuleppele võib õppe alguses ette näha pikemaid/tihedamaid koolis õppimise perioode (et tagada minimaalne vajalik ettevalmistus reaalse tööülesannete täitmiseks töökohapoolse juhendaja abil).

Nädalapõhise mudeli rakendamise eeldused:

- ühes piirkonnas on vähemalt rühmajagu õpipoisse;
- võimalused (ruumid jmt) teooriaõppe läbiviimiseks;
- õpipoisi elukoht on ettevõttele piisavalt lähedal või ettevõtte pakub omalt poolt elamisvõimalusi;
- õpetajate teised tööülesanded, liikumine ja elukoht võimaldavad läbi viia teooriaõpet ettevõtte juures/lähedal.

4. Õppe toimumise kohad, ajaline perspektiiv ning vastuvõtt

- Räpina Aianduskool on valmis aianduse ja maastikuehituse erialadel pakkuma õpipoisiõpet üle Eesti. Eelkõige on kavas teha seda seal, kuhu on koondunud rohkem selle valla ettevõtlusest, kindlasti Tallinnas/Harjumaal ja Tartus/Lõuna-Eestis.
- 2015. aastal toimuks õpipoisiõppe pilootimine, et saavutada sujuv korraldus ning esimesed kindlad partnerettevõtted. Järgnevatel aastatel on kavas õpipoisiõppe mahtusid suurendada.
- Õpipoiste vastuvõtmisel oleks ideaalne, kui ettevõtte on juba leidnud huvitatud noored (või ettevõtte erialase ettevalmistuseta töötajad) – poleks õige, et kool valib ettevõttele töötajaid.
- Koostööd saab teha Töötukassaga, kasutades pakutavaid tööturuteenuseid ja Noortegarantii meetmeid.